

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากร ครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จำนวน 123 คน จันทบุรี จำนวน 113 คน และตราด จำนวน 67 คน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 303 คน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2562 : ออนไลน์)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2562 จำนวน 303 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เพื่อความคลาดเคลื่อนไว้ร้อยละ 10 จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น

ตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้เขตจังหวัดเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละเขตจังหวัด ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 การครองตน	จำนวน 5 ข้อ
1.2 การครองคน	จำนวน 5 ข้อ
1.3 การครองงาน	จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 การบริหารวิชาการ	จำนวน 5 ข้อ
1.2 การบริหารงบประมาณ	จำนวน 5 ข้อ
1.3 การบริหารงานบุคคล	จำนวน 5 ข้อ
1.4 การบริหารทั่วไป	จำนวน 5 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยสร้างตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปร ทั้ง 2 ตัวแปรแล้วสร้างข้อความที่ใช้วัดตัวแปรทั้งสองแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาทดลองใช้เพื่อหาอำนาจจำแนกของข้อความรายข้อรายคน และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการครองตน ($\bar{X} = 3.79$) 2) ด้านการครองคน ($\bar{X} = 3.71$) 3) ด้านการครองงาน ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ
2. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.78$) 2) ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.76$) 3) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.76$) และด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปร พฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า มีจำนวน 7 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ ด้านการครองคน (X_2) และด้านการครองงาน (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .844 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านการครองตน (X_1) และด้านการบริหารทั่วไป (Y_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .241

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ดังสมการพยากรณ์ คือ $\hat{Y} = 1.28 + .65**x$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการครองตน 2) ด้านการครองคน 3) ด้านการครองงาน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลิลทิพย์ ชูชาติ (2556 : 116) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริการ ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรินทร์ ศรีวรสาร (2557 : 104) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการครองตน ครองคน ครองงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับพฤติกรรมในการครองตน ครองคน ครองงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการบริหารงบประมาณ 2) ด้านการบริหารวิชาการ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสัมฤทธิ์ เตชบุญ โย (จำเนียร) (2556 : 80) ได้ศึกษาเรื่อง

ความคิดเห็นของครู ในโรงเรียนต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 1 (กรุงเทพมหานคร) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามภาระงาน 5 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล เต็มอรุณรุ่ง (2557 : 70) ได้ศึกษาการบริหาร โรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การบริหาร โรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่ ตามทัศนะ ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิภาส คำแก้ว (2554 : 84) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคุณธรรมและพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารตาม ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคุณธรรมและพฤติกรรมการบริหารงานของ ผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ดังสมการพยากรณ์ คือ $\hat{Y} = 1.28 + .65**X$ สอดคล้องกับงานวิจัยของชีรา เลิศมณีรัตน์ (2559 : 75) ได้ศึกษาพฤติกรรม การบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ โรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) สมการพยากรณ์ที่ ได้คือ $Y_{tot}^{\wedge} = 1.52 + 0.34(X3) + 0.26(X5) + 0.15(X4) + (-0.11)(X7)$

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านการครองงาน อยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรปฏิบัติงานด้วยความขยัน มีความรับผิดชอบให้มากขึ้น ตลอดจนควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น โดยยึดหลักผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก และค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเสมอ

2. การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านการบริหารทั่วไป ในระดับมากเช่นกัน แต่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อยกว่าทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรจัดทำแผนกลยุทธ์การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม และจัดทำระบบข่าวสารสนเทศของสถานศึกษาเป็นปัจจุบันตามภารกิจของงาน ตลอดจนปรับปรุงการบริหารงานทั่วไปโดยการปรับปรุงอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมให้เป็นระเบียบปลอดภัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรที่จะมีการเพิ่มเครื่องมือในการทำวิจัยให้มากขึ้นนอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เช่น การสังเกตพฤติกรรมหรือการสนทนากลุ่มเพื่อนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ให้ได้ผลตรงกับความเป็นจริงเพื่อที่จะเป็นมาตรฐานให้ดียิ่งขึ้นไป

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกกับภูมิภาคอื่นๆ ว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร